

Socialnämnden

Översyn av kundvalet för daglig verksamhet enligt LSS

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förslaget till ändringar i de specifika auktorisationsvillkoren för daglig verksamhet. Villkoren gäller från och med 1 juli 2017.

Sammanfattning

Det nya förslaget till auktorisationsvillkor innebär förändringar främst när det gäller definition av olika typer av daglig verksamhet, tillgänglighet och krav på verksamhetens ledning. Översynen föreslår även att kraven på geografiskt läge ändras och har undersökt om det går att öka möjligheten att enskilda får anställning på den öppna arbetsmarknaden. Förslaget innebär även förändringar som ger mer likvärdiga definitioner och villkor för samtliga kundval inom sociala omsorgsprocessen.

Ärendet

Bakgrund

I Nacka kommuns reglemente för kundval har auktorisationsvillkoren delats upp i generella och specifika auktorisationsvillkor. De generella auktorisationsvillkoren är samma för alla kommunens kundval och beslutas av kommunfullmäktige. De specifika utformas för respektive tjänst utifrån de generella och beslutas av ansvarig nämnd.

Villkoren för kundvalssystemet för daglig verksamhet enligt LSS har setts över med anledning av att vissa delar av de specifika villkoren gav utrymme för flera tolkningar.

Om insatsen daglig verksamhet

Daglig verksamhet är en daglig sysselsättning som ges genom beslut enligt LSS. I Nacka finns 11 anordnare och 24 verksamheter godkända inom kundvalet. Verksamheterna erbjuder olika typer av verksamhet.

Den 15 september 2016 fanns 246 kunder i daglig verksamhet, varav 211 inom kundvalet. Fördelningen mellan anordnare presenteras nedan.

Anordnare	Antal kunder
AB Individkraft	1
Attendo	13
Beautiful Minds Youth & Care i Nacka AB	12
Cedergruppen Kungsholmen	1
Lagandan	7
Misa	29
Nytida Primo	12
Resursteamet	73
Stockholms Stadsmission Remake Hökarängen	1
Waxö	22
VSS Daglig verksamhet	40
Utanför kundvalet	35
	246

Om översynen

Översynen har genomförts genom att i dialogmöte samla in erfarenheter och synpunkter från anordnare, biståndshandläggare, gruppchef, enhetschef samt verksamhetsuppföljare och avtalsansvarig på sociala kvalitetsenheten. Jämförelser har också gjorts med andra kommuner som erbjuder daglig verksamhet som kundval. Den 1 december kommer en informationsinhämtning på tillgänglighetsrådet att ske.

Målet med översynen har även varit att få mer likvärdiga definitioner och villkor för samtliga kundval inom sociala omsorgsprocessen.

Kraven har därför förtydligats för:

- Uteslutning, registrering, ekonomisk ställning
- Lokaler, IT-system
- Verksamhetens ledning
- Överlåtelse av verksamhet
- Åtgärder vid brister

Ändringar

Definition av olika typer av daglig verksamhet

I villkoren görs en skillnad på daglig verksamhet i grupp och individuellt integrerad daglig verksamhet inom platser på ordinarie arbetsmarknad. Någon definition har tidigare inte funnits.

Förslag till definition:

- **Daglig verksamhet i grupp:** Gruppverksamhet som utförs på ett ställe, en gemensam verksamhet tillsammans med andra.
- **Individuellt integrerad daglig verksamhet:** Verksamhet som ska vara direkt inriktad mot arbetsmarknad där anordnaren använder arbetsmetoder som strävar mot arbetsmarknaden. Praktik på en arbetsplats inom ordinarie arbetsmarknad ska ingå.

Geografiskt läge

Nuvarande krav:

Anordnare kan välja att erbjuda

- daglig verksamhet i grupp, lokaliserad inom Nacka kommun och/eller
- individuellt integrerad daglig verksamhet inom arbetsplatser på ordinarie arbetsmarknad, lokaliserad till Stockholms län

I översynen har alternativen att ändra det geografiska området för gruppverksamheter setts över¹. De alternativ som övervägts är:

1. Ändra till Stockholms län.
2. Ändra till angränsande kommuner till Nacka.
3. Ändra till en radie av 5 kilometer från kommungränsen.
4. Ha kvar som idag, endast inom Nacka kommun.

Som en del i översynen har kontakter tagits med angränsande kommuner för att undersöka hur valfriheten ser ut för deras kunder. Tyresö ställer krav på att den dagliga verksamheten ska vara lokaliserad inom maximalt 40 km enkel resväg med allmänna kommunikationer från Tyresö centrum. Värmdö ställer krav på att verksamheten ska ligga inom kommunen. Stockholms stad låter kunderna välja daglig verksamhet inom Stockholms län.

Det finns redan idag möjlighet att välja en anordnare av daglig verksamhet utanför Nacka, men då enbart för den som önskar, och har förutsättningar, att ha sin verksamhet på en riktig arbetsplats. Att ändra i enlighet med alternativ 1-2 bedöms bli för kostnadsdrivande. Både utifrån att det kommer bli längre turbundna resor till och från den dagliga verksamheten vilket kommer öka kostnaden. Även kostnaden för Hälso- och sjukvårdsinsatser bedöms öka genom längre restider för att kunna utföra uppdrag. Ett annat alternativt är att skriva avtal kring att anordnaren utför Hälso- och sjukvårdsinsatser men då utgår extra ersättning. Genom alternativ 3 ökar valfriheten för kunderna i kommunen förutsatt att dagliga verksamheter ansöker om att bli anordnare i kundvalet. Kostanden bedöms inte öka nämnvärt. En kund kan idag bo vid kommungränsen och välja en annan daglig verksamhet i andra änden av kommunen, sträckan kan därmed bli längre inom kommunen. För HSL- insatserna kan det medföra vissa kostnadsökningar men dessa bedöms vara marginella.

¹ Se bilaga 2 för mer underlag om de olika alternativen kring geografisk indelning i kundvalet.

Förslag till geografisk indelning: Ändra till angränsande kommuner till Nacka inom en radie om 5 km från kommungränsen.

Tillgänglighet, krav på öppettider

I jämförelse med andra kommuner har Nacka hårda krav när det gäller tillgänglighet. Flera kommuner ger utförarna möjlighet att stänga för semester på sommaren och alla andra kommuner med valfrihetssystem inom daglig verksamhet låter utförarna stänga verksamheten för en eller två planeringsdagar per år. För att underlätta för anordnarna och göra Nackas villkor mer lika andra kommuners föreslås en förändring. Vidare finns det möjlighet till en bättre kvalitet i verksamheten om hela personalgruppen kan delta i planeringsdagar samtidigt.

Förslag: Anordnaren kan stänga verksamheten för en planeringsdag per år. Detta måste kommuniceras med boende och eventuella anhöriga och en möjlighet till annan verksamhet måste finnas om behovet inte kan lösas på annat sätt.

Ett förtydligande görs också i villkoren om att anordnaren ska tillgodose heldag för den enskilde.

Krav på verksamhetens ledning

Nuvarande villkor ställer lika höga krav på den arbetsledare som utövar daglig ledning och finns på plats i verksamheten varje dag som Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) ställer på den som är verksamhetsansvarig. IVO godkänner att verksamhetsansvarig finns i verksamheten 25 procent av en heltid medan Nacka tycker att det ska finnas en ansvarig arbetsledare med adekvat kompetens på plats dagligen. Kompetenskraven på arbetsledaren som också deltar i verksamheten behöver inte vara lika höga som på verksamhetsansvarig som har det totala ansvaret för verksamheten.

Nuvarande villkor:

Adekvat kompetens för ledningen innebär att den dagliga ledningen ska utövas av en föreståndare/arbetsledare som har:

- adekvat högskoleutbildning,
- två års dokumenterad erfarenhet av liknande verksamhet för aktuell målgrupp, samt
- två års arbetsledarerfarenhet och vitsordad personlig lämplighet.

Förslag till nytt villkor:

Utföraren ska ha en särskilt avdelad arbetsledare som har det direkta ansvaret och kontinuerligt deltar i verksamheten på minst 50 procent av en heltid.

Arbetsledaren ska ha

- adekvat högskoleutbildning omfattande minst ett års heltidsstudier eller adekvata kurser som kommunen bedömer som likvärdiga
- två års erfarenhet av arbete på heltid under de senaste sju åren med målgruppen samt

- ett års erfarenhet av arbetsledning. Om personen inte har erfarenhet av arbetsledning ska utföraren beskriva hur arbetsledaren får stöd och handledning i det dagliga arbetet.

-

Undantag kan göras om verksamheten har färre än 6 platser, det är beställaren som avgör detta. Om utföraren byter ansvarig arbetsledare ska detta anmälas till beställaren för godkännande av den nya ansvariga.

Alla som vidtalats i översynen ställer sig positiva till förslaget.

Att hjälpa kunder att få anställning på ordinarie arbetsmarknad

Ett behov som finns är att få fler personer att få anställning på den öppna arbetsmarknaden, till exempel via lönebidrag. Två olika sätt att öka detta har undersökts.

Bonus

Det ena alternativet som undersökts är en bonus till anordnaren om den enskilde får anställning. Detta används till exempel i Nacka kommuns kundval för jobb- och utbildningsexperten. Anordnaren får då en bonus på 18 000 kronor om jobbexperten lyckas med uppdraget med att kunden har uppnått egen hållbar försörjning genom arbete i minst sex månader eller studier. Bonus betalas ut när jobbexperten styrkt rätten till bonus.

I kundvalen för daglig verksamhet i Uppsala och Örebro kommuner betalas en bonus till utföraren om 30 000 kronor om en deltagare inom daglig verksamhet övergår till någon form av anställning inom ordinarie arbetsmarknad med en varaktighet på minst sex respektive tolv månader.

Möjlighet till fortsatt stöd

Det andra alternativet som undersökts är att anordnaren ska kunna ge fortsatt stöd till kunden efter att hen fått anställning. Detta är det alternativ som förespråkas av anordnarna, de menar att pengar i sig inte är något incitament för att få ut kunder i jobb utan att incitamentet ligger i att se kunden utvecklas. Vidare menar anordnarna att anledningen till att så få personer tar steget från daglig verksamhet till den öppna arbetsmarknaden är att de tappar allt stöd och tryggheten på en gång. Anordnarnas erfarenheter är att många kunder slutar sin anställning inom ett år om de inte får särskilt stöd vid övergången till lönearbete. Den enskilde har då "ramlat ur systemet" om de inte har andra insatser och kontakt med en handläggare.

I Tyresö kommuns kundval för daglig verksamhet finns denna möjlighet till fortsatt stöd. Där får utföraren behålla den ersättning de fått då kunden var i daglig verksamhet under anställningen, dock max under sex månader.

Förslag: Anordnaren kan ge fortsatt stöd till kunden efter att denne fått anställning med bibehållen ersättning till anordnaren i maximalt 6 månader. Anordnaren ska under denna

period ge den kunden det stöd och den motivation som denne behöver i syfte att behålla sin anställning.

Övriga ändringar

- I auktorisationsvillkoren görs ett förtydligande om att de dagliga verksamheterna ska betala för eventuella hjälpmedel. Detta är ingen ändring mot hur det ser ut idag, men det har tidigare inte stått i villkoren.
- Sedan 1 oktober 2015 är det kommunen och inte landstinget som har hälso- och sjukvårdsansvaret i LSS-verksamheter, detta skrivs nu in i villkoren.
- Tidigare har det inte beskrivits hur praktik i verksamheten ska hanteras. Detta finns nu beskrivet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om möjlighet till fortsatt stöd till den enskilde vid anställning på ordinarie arbetsmarknad tros i förlängningen kunna minska kostnaderna för daglig verksamhet då fler kanske vågar ta steget ut i arbete och därmed slutar i daglig verksamhet.

Konsekvenser för barn

Förslaget väntas inte få några konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Förslag till nya auktorisationsvillkor i kundvalet för daglig verksamhet enligt LSS

Vlasta Marcikic
T.f. enhetschef
Enheten funktionsnedsättning

Emelie Berglund
Planerare/Utvecklare
Sociala kvalitetsenheten